

Anneler Alınan Kudüsler Kırılınan

Şerit başa sarmış. Bir zamanlar, “Ana gibi yâr, Bağdat gibi diyar olmaz” söylemini, şehre ve medeniyete yedirmiş olan anlayış şimdi sanki bir masal olmuş. Yaşamışlığı unutulma noktasına gelmiş. Oysa, tarihsel süreçte Mekke’nin, Medine’nin, Kudüs’ün yanına Şam, Bağdat ve İstanbul gibi yeni kutsanmış mekânlar, şehirler ve beldeler üretilmiş. Birikimli kültür havzaları oluşmuş. Senli benli konuşulmuş bu şehirlerle.

Ama şimdi, zaman geriye sarmış kendini. Zaman tüneline Kudüs girmiş önce. Kırgın, kırılınan şehrin tüneli hiç bitmemiş. Ömer’e teslim edilen Kudüs, Ömer’de huzuru bulan Kudüs. Uzun da sürmüş, aslında huzuru Kudüs’ün. En büyük derdi, şimdi bunu yani uzun süren huzurunu anımsamak.

Sükut Suretinde başlayan bir Nuri Pakdil yolcuğunda önemli bir durak *Anneler ve Kudüsler*. *Anneler ve Kudüsler*’i bir kitaba ad olarak seçmek tipik bir Nuri Pakdil olma özeti. Anneler, hayatın yükünü çeken, övülmüş ve kutsanmış varlıklar. Erimli, erişimli birer menzil anneler. Her gün, doğan, doğmuş ve doğacak olan güne yakılmış birer türkü anneler. Kudüs’ün kaderi yakıyor şimdi bağrıları annelerin. Kudüsler anne olmuş, anneler Kudüs. İki övülmüşün, iki

kutsanmışın yazgısı şimdi yürekleri yakan. Anneler alınan, Kudüsler kırılınan.

Gel

Anne ol

Çünkü anne

Bir çocuktan bir Kudüs yapar

Adam baba olunca

İçinde bir Kudüs canlanır

Kitabın arka kapağında çok özlü bir tanıtım yazısı var. Nuri Pakdil’in *Anneler ve Kudüsler* kitabını tanıtmak demek, arka kapaktaki o dört paragraflık yazıyı aynen tekrarlamak demektir. Nuri Pakdil’in müstear adlarla yayımladığı şiirlerden oluşuyor *Anneler ve Kudüsler*. Bu kitabıyla Nuri Pakdil’in tarz bakımından, ana akım şiir tarzında da ne denli yetkin bir şair olduğunu görüyoruz. Daha önce yayımlanan *Sükut Suretinde*, *Ahid Kulesi* ve *Osmanlı Simitçiler Kasidesi* adlı üç şiir kitabında ikili dizelerden oluşan beyit tarzını kullanan şairin, şiirlerinin yayımlanmış tarihleri dikkate alındığında Nuri Pakdil’in de şiire, ana akım tarzı şiirler yazarak başladığı anlaşılıyor.

Konuşma sırası geldi mi bana anne

Orta Doğu çocuğu değil miyim anne

düşünüyorum o halde savaşaçığım anne

Nuri Pakdil’in gerek bu son kitabı *Anneler ve Kudüsler*’de gerekse daha önceki tüm kitaplarında; genelde Orta Doğu özelde Kudüs vurgusu öne çıkar. İnsanlığın verdiği ve vereceği bir sınav yeridir Orta Doğu. Kimse kaderinden kaçamaz burada. Bozulmanın ve düzelmenin tarihidir Orta Doğu. Hakkın ve adaletin yetkinlikle temsil edildiği bir bölge olduğu kadar, zaman zaman haksızlığın ve adaletsizliğin de boy gösterdiği tarihsel arenadır Orta Doğu.

Belki bu nedenle, Nuri Pakdil, Descartes’in ünlü “düşünüyorum öyleyse varım” cümlesini “*düşünüyorum o halde savaşaçığım*” şekline çevirmiştir.

Dün Eritre, bugün Gazze, yarın Orta Doğu’da başka bir yer. Değil mi ki, şairin dediği gibi;

Ser önümüze bilgeliğini

Acı vermeyen ölüm

İrfan ÇEVİK